

Γ) ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΟΜΑΔΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ - Β' ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

Για τη διδασκαλία του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στη Β' τάξη του Ημερήσιου και Εσπερινού Γενικού Λυκείου (Ομάδα Προσανατολισμού) θα χρησιμοποιηθούν:

- *Ρητορικά Κείμενα Β' Λυκείου* των Κ. Δάλκου, Χ. Δάλκου, Γ. Μανουσόπουλου κ.ά.

Ως βιβλία αναφοράς προτείνονται:

- *Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής* (Α', Β', Γ' Λυκείου) του Α. Β. Μουμτζάκη,
- *Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής* (Γυμνασίου-Λυκείου) του Μ. Οικονόμου.

Από το βιβλίο *Ρητορικά Κείμενα Β' Λυκείου* των Κ. Δάλκου, Χ. Δάλκου, Γ. Μανουσόπουλου κ.ά. προτείνεται να διδαχθούν τα εξής:

α) Εισαγωγή σε δύο (2) διδακτικές ώρες: 1. Η ρητορική στην Αρχαία Ελλάδα: Α'. Η φυσική ρητορεία - Β'. Η γέννηση της συστηματικής ρητορείας - Γ'. Ρητορεία και σοφιστική - Ε'. Τα είδη του αττικού ρητορικού λόγου - ΣΤ'. Τα μέρη του ρητορικού λόγου. 2. Ο Βίος του Λυσία - Το έργο του Λυσία - Η αξία του έργου. 3. *Λυσίου Υπέρ Μαντιθέου*. Εισαγωγή.

β) Κείμενο: *Λυσία Υπέρ Μαντιθέου*. Ο λόγος να διδαχθεί ολόκληρος, πλην των παραγράφων 14-17, το νόημα των οποίων θα αποδοθεί περιληπτικά.

Αδίδακτο κείμενο

Για τις ανάγκες του αδίδακτου κειμένου ο/η εκπαιδευτικός επιλέγει πεζά κείμενα της αττικής διαλέκτου (18-20 κείμενα κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους), με στόχο να καλύψει τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της τάξης του. Προς ανεύρεση υλικού αξιοποιεί και έγκυρους ηλεκτρονικούς κόμβους, όπως αυτόν της *Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα*.

Κάθε ενότητα, η οποία διανέμεται στους μαθητές σε φωτοτυπία, περιλαμβάνει:

Ένα σύντομο εισαγωγικό σημείωμα που εντάσσει το απόσπασμα στο ιστορικό και πολιτισμικό του πλαίσιο (το οποίο πρέπει να δίδεται και κατά την αξιολόγηση του μαθήματος). Ακολουθεί το αδίδακτο απόσπασμα από πεζό έργο της αττικής διαλέκτου, έκτασης περίπου 12-20 στίχων στερεότυπης έκδοσης, το οποίο πρέπει να έχει πληρότητα και συνοχή, ώστε οι μαθητές και οι μαθήτριες να μπορούν να κατανοούν το ιδιαίτερο ύφος και το κύριο νόημά του, και να ασκούνται στη μετάφρασή του σε σωστό νεοελληνικό λόγο. Είναι σημαντικό να προηγείται της επεξεργασίας ανάγνωση του κειμένου στην τάξη από τον/την εκπαιδευτικό, αλλά και τους μαθητές και τις μαθήτριες. Ακολουθούν τα απαραίτητα για την επεξεργασία του κειμένου σχόλια (λεξιλογικά, γραμματικά, συντακτικά).

Ο/Η εκπαιδευτικός επιλέγει τα κείμενα, με βάση ένα γραμματικό ή συντακτικό φαινόμενο προς διδασκαλία ή και εμπέδωση. Παράλληλα, παραπέμπει στα βιβλία αναφοράς (Γραμματική της Α.Ε., Συντακτικό της Α.Ε.) για περισσότερες λεπτομέρειες, αλλά και ανάπτυξη των ανάλογων δεξιοτήτων από μέρους των μαθητών και των μαθητριών.

Είναι καλό να γίνονται ποικίλες ασκήσεις (γραμματικές, συντακτικές, λεξιλογικές), με τις οποίες ελέγχεται όχι μόνο το φαινόμενο που διδάσκεται στη συγκεκριμένη ενότητα, αλλά και φαινόμενα προηγούμενων ενοτήτων για εμπέδωση και επανάληψη.

Παράλληλα με τη διδασκαλία των αδίδακτων κειμένων, προτεραιότητα έχει η επανάληψη και εμπάθυνση στα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα που διδάχτηκαν ήδη στο Γυμνάσιο και στην Α' Λυκείου, με αξιοποίηση ανάλογων ασκήσεων, κατά την κρίση των εκπαιδευτικών και τις ανάγκες των μαθητών και των μαθητριών. Στη συνέχεια, ανάλογα με το επίπεδο της τάξης μπορεί να δοθεί έμφαση και στα ακόλουθα φαινόμενα που δεν έχουν διδαχθεί οι μαθητές και οι μαθήτριες και επισημαίνονται ενδεικτικά:

- Αντωνυμίες αυτοπαθητικές, αλληλοπαθητικές
- Συμφωνόληκτα ρήματα εις -μι
- Φωνηεντόληκτα ρήματα εις -μι
- Ρήματα *φημί, εἶμι, οἶδα*
- Αόριστος Β' βαρύτονων ρημάτων τα οποία κλίνονται σύμφωνα με τα εις -μι
- Αναλυτική προσέγγιση των δευτερευουσών προτάσεων (τρόπος εισαγωγής, εκφοράς και συντακτική λειτουργία) και των υποθετικών λόγων
- Πλάγιος λόγος

Σε κάθε περίπτωση είναι σημαντικό οι μαθητές και οι μαθήτριες να ασκηθούν στη συνειδητή και συστηματική απόδοση της μετάφρασης μέσα από συγκεκριμένες εκφραστικές επιλογές.